

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

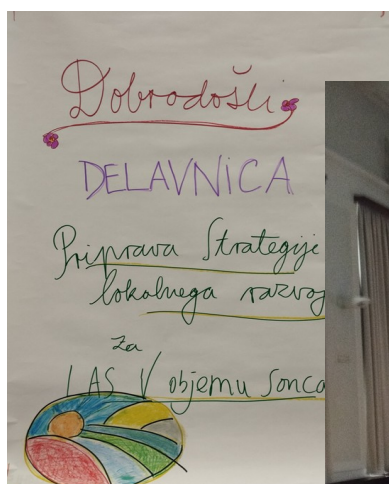
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

2. delavnica za izdelavo Strategije lokalnega razvoja LAS V objemu sonca

SWOT ANALIZA RAZVOJNI IZZIVI, POTREBE IN UKREPI

8. maj 2023, 13h-16h, Velika dvorana na Mestni občini Nova Gorica

POROČILO

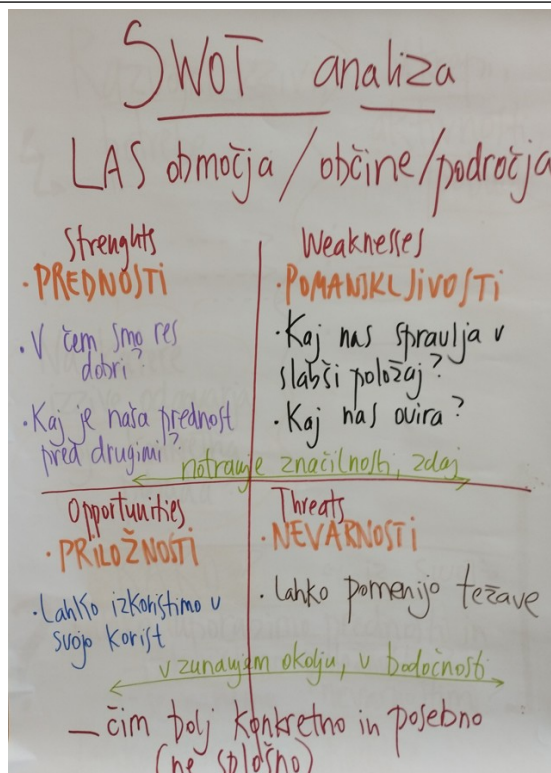
Moderiranje, zapis in fotografije: mag. Natalija Vrhunc,
Poslovno svetovanje in vodenje delavnic s.p., 040 801 334

	Namen ✓ predstavitev pristopa LEADER/CLLD s predstavitvijo LAS V objemu sonca, ✓ potek priprave Strategije lokalnega razvoja za LAS V objemu sonca, ✓ priprava SWOT analize območja LAS (prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti), ✓ identifikacija ključnih razvojnih izzivov in ukrepov na izbranih razvojnih področjih za območje LAS V objemu sonca 2024-2027
	Vodila sodelovanja ✓ govori eden in prispevamo uravnoteženo, da vsak lahko pride do besede ✓ ideje povezujemo in nadgrajujemo ✓ imamo spoštovanje do različnih idej ✓ usmerjeni smo k cilju ✓ soodgovorno ustvarjamo prijetno in ustvarjalno vzdušje

I. SWOT ANALIZA – Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti LAS V objemu sonca po izbranih tematskih področjih

Prednosti

- V čem smo res dobri?
- Kaj je naša prednost pred drugimi
- notranje značilnosti
- zdaj

Pomanjkljivosti

- Kaj nas spravlja v slabši položaj?
- Kaj nas ovira?
- notranje značilnosti
- zdaj

Priložnosti

- okoliščine lahko izkoristimo v svojo korist
- zunanje okolje
- v bodočnosti

Nevarnosti

- okoliščine lahko pomenijo težave, nevarnost
- zunanje okolje
- v bodočnosti

II. Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

	Razvojni izzivi in potrebe Ukrepi, aktivnosti, pobude Pri definiranju razvojnih izzivov in potreb ter ukrepov, aktivnosti in pobud izhajamo iz SWOT analize: KAKO lahko uporabimo prednosti, da izkoristimo priložnosti? KAKO lahko uporabimo prednosti, da se ognemo nevarnostim? KAKO lahko presežemo slabosti?
	PRIMER Slabost: Podjetniki nismo povezani med seboj. Razvojni izzivi: • pomanjkljiv prenos znanja • pomanjkanje skupnih razvojnih projektov • ... KAKO preseči...? Ukrepi, aktivnosti, pobude: • srečanja za prenos znanja • ustanovitev podjetniškega inkubatorja • ...

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

1. PODJETNIŠTVO, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

- Rast in delovna mesta - spodbujanje zaposlovanja in ohranjanje delovnih mest
- Spodbujanje lokalnega podjetništva (vključno s podjetji biogospodarstva)

Prednosti

- Dobro delujoče podjetniške podporne institucije
- Odlična geografska lega (ob meji)
- Dobra povezljivost s svetom (ob avtocesti)
- Odlične naravne danosti in ugodna mikroklima za kmetijstvo
- Kritična masa pridelovalcev kmetijskih produktov
- Inovativnost in kreativnost mladih
- Bogata tradicija obrtništva in podjetništva v regiji
- Razvita skupnost startup podjetij
- Številna uspešna družinska podjetja s tradicijo

Pomanjkljivosti

- Nepovezanost in razdrobljenost industrijskih con
- Nepovezanost podjetniških podpornih institucij
- Ni razvitih programov, ki bi nosilcem kmetijske dejavnosti omogočili izkoriščanje priložnosti za razvoj produktov z višjo dodano vrednostjo
- Premalo možnosti za razvoj poklicnih kompetenc mladih
- Ni razvitih programov za prenos dejavnosti družinskih podjetij na mlajše prevzemnike
- Ni razvitih programov v podporo razvoju kmetijskih produktov z visoko dodano

	vrednostjo
Priložnosti	- Izgradnja industrijskih con, združevanje industrijskih con in skupna promocija - Razvoj povezanih programov za mlade podjetnike in prevzemnike družinskih podjetij - Razvoj specializiranih podjetniških pospeševalniških programov za dvig dodane vrednosti produktov v industriji prehrane in vinarstva - Razvoj programov za promocijo in usmerjanje mladih v tehnične poklice - Razvoj programov za dvig kompetence podjetnosti mladih - Razvoj programov za dvig podjetniških kompetenc obrtnikov in malih podjetnikov
Nevarnosti	- Beg možganov - Propadanje kmetijskih gospodarstev zaradi nedoseganja konkurenčnosti na trgu - Upadanje interesa mladih za prevzemanje kmetij in družinskih podjetij zaradi pomanjkanja podjetniškega znanja in podpornih storitev - Nekonkurenčnost produktov iz prehranske in vinarske industrije - Propadanje obrtnikov in malih podjetnikov zaradi nedoseganja zadostne konkurenčnosti na trgu - Povečanje brezposelnosti - Upad ustanavljanja novih podjetij, predvsem tistih s potencialom ustvarjanja visoke dodane vrednosti - Nezainteresiranost mladih za podjetništvo

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude	
Razvojni izzivi in potrebe	Ukrepi, aktivnosti, pobude
- Upadanje interesa mladih za prevzemanje kmetij in družinskih podjetij zaradi pomanjkanja podjetniškega znanja in podpornih storitev - Propadanje kmetijskih gospodarstev zaradi nedoseganja konkurenčnosti na trgu - Nekonkurenčnost produktov iz prehranske in vinarske industrije - Propadanje obrtnikov in malih podjetnikov zaradi nedoseganja zadostne konkurenčnosti na trgu - Povečanje brezposelnosti - Upad ustanavljanja novih podjetij, predvsem tistih s potencialom ustvarjanja visoke dodane vrednosti	Specializirani podjetniški pospeševalniški programi za dvig dodane vrednosti produktov v industriji prehrane in vinarstva
- Beg možganov - Upadanje interesa mladih za prevzemanje kmetij in družinskih podjetij zaradi pomanjkanja podjetniškega znanja in podpornih storitev - Povečanje brezposelnosti - Nezainteresiranost mladih za podjetništvo - Upad ustanavljanja novih podjetij, predvsem tistih s potencialom ustvarjanja visoke dodane vrednosti	Razvoj programov za promocijo in usmerjanje mladih v tehnične poklice ter dvig kompetence podjetnosti mladih
- Beg možganov - Povečanje brezposelnosti	Povezava nosilcev javne infrastrukture (industrijske, obrtne, podjetniške itd. cone), skupna promocija poslovnih con ter povezovanje podjetij v poslovnih conah in podjetniških podpornih institucij

2. KAKOVOST ŽIVLJENJA NA PODEŽELJU, OKOLJE

- Pametne vasi - lokalne pobude za iskanje praktičnih rešitev za gospodarske, družbene in/ali okoljske izzive (inovativne rešitve in digitalne tehnologije)
- Dvig kakovosti življenja na podeželju (povezovanje podeželja) - razvoj storitev in infrastrukture na podeželju, revitalizacija površin za skupno rabo
- Okoljska trajnost, blažitev podnebnih sprememb - varovanje in trajnostno upravljanje z naravnimi viri, blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe ter ohranjanje biotske raznovrstnosti
- Varovanje okolja in zdravja ter ozaveščanje lokalnega prebivalstva

Prednosti

- Povezanost na podeželju
- ohranjenost narave; veliko zelenih površin;
- vitalnost in aktivnost prebivalcev
- samooskrba
- znanje in tradicija podeželja

Pomanjkljivosti

- Centralizacija storitev
- pomanjkljiva infrastruktura
- pomanjkljiv javni prevoz
- staranje prebivalstva
- neusklajen razvojni
- ni možnosti za prodajo lokalnih pridelkov in izdelkov in krepitev kratkih dobavnih verig (tržnica)

Priložnosti

- Ugodna klima za kmetijstvo in življenje
- razvoj turizma na podeželju
- digitalni detox
- ohranjanje tradicije, kulturne dediščine, starih, tradicionalnih, avtohtonih sort
- ohranjanje suhozidanih teras za poljščine
- spodbujanje zanimanja za lokalne izdelke in pridelke
- povezovanje deležnikov
- spodbujanje kmetijske pridelave in preprečevanje zaraščanja
- ureditev javnih prostorov

Nevarnosti

- Zaraščanje podeželja in s tem v zvezi neustrezne razvojne politike
- neznanje in izguba tradicije
- množični turizem, brez posluha za lokalno prebivalstvo; vikendaši, ki imajo popolnoma drugačen način življenja; konflikti priseljencev z lokalnim prebivalstvom

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

	administrativni postopki / birokracija
Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude	
Razvojni izzivi in potrebe	Ukrepi, aktivnosti, pobude
Mobilnost in dostopnost	Ustvarjanje možnosti za večjo mobilnost prebivalcev in turistov ter doseganje večje dostopnosti na podeželju
Samooskrba	Povezovanje za skupno ponudbo, dopolnjevanje, skupen nastop na tgu, promocijo; delitev izkušenj, praks, medsebojna podpora
Obnova vaških jeder	Oživitev vaških jeder s skupnostnimi vsebinami in ustreznimi programi
Upad skupnostnih prostorov za zbiranje (npr. vaške gostilne) in skupnostnega duha	Samooskrbna skupnost za mlade in starejše; kjer je medgeneracijsko sodelovanje podlaga za kakovostno življenje

3. TURIZEM, NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

- Turizem
- Varovanje naravne in ohranjanje kulturne dediščine

Prednosti

- Naravne, kulturne danosti
- razvoj kvalitete lokalnih izdelkov
- gostoljubnost lokalnega prebivalstva
- geografska lega mesta (NG), meja, pretok ljudi

Pomanjkljivosti

- Pomanjkljivo informiranje in vključevanje deležnikov
- slabo poznavanje poklica kmetovalca
- majhne, omejene količine ponudbe in razdrobljenost
- neizkoriščen potencial obstoječe kulturne dediščine
- slabo stanje nekaterih objektov
- prometna infrastruktura in mobilnost
- razvoj planinstva na območju LAS (planinski muzej)
- kader

Priložnosti

- Izkoriščanje stranskih kmetijskih proizvodov (koščice, peclji, ...)
- usklajevanje razvoja turizma skladno z mnenjem lokalnega prebivalstva, ustvarjanje odnosov, ki temeljijo na zaupanju
- profesionalizacija lokalnih ponudnikov in prebivalstva
- dvig prepoznavnosti lokalnih produktov – prodaja po višji ceni, z manjšimi stroški
- povezovanje ponudnikov
- organiziran odkup pridelkov in izdelkov
- razvoj prodaje na tržnici

Nevarnosti

- Konflikti z lokalnim prebivalstvom, pridobitev soglasij
- klimatske spremembe
- premalo medobčinskega povezovanja in sodelovanja
- profesionalizacija v turizmu
- neurejena kmetijska in kulturna krajina
- zanimanje mladih

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe	Ukrepi, aktivnosti, pobude
Majhne količine, razpršenost (geografsko in količinsko)	Povezovanje pridelovalcev in predelovalcev (skupna blagovna znamka, organiziran odkup, skupna, regionalna prodaja na tržnici) informiranje, izobraževanje spodbujanje podjetništva skozi inovacije (stranski kmetijski proizvodi)
Ohranjanje ravnovesja med razvojem turizma in lokalnim prebivalstvom	Preprečevanje masovnega turizma (OPNji)
Prenova objektov kulturne dediščine	Pridobivanje financ za obnovo
Infrastruktura in mobilnost	Financiranje obnove cest in razvoj (trajnosnega) javnega prevoza
Ohranjanje tradicije, avtentičnosti z vidika znanja in avtohtonih sort	Interpretacijski centri, digitalizacija

4. MLADI IN DRUGE RANLJIVE CILJNE SKUPINE

- Spodbujanje in oblikovanje zdravega in aktivnega življenjskega sloga
- Spodbujanje socialne vključenosti starejših, mladih, oseb s posebnimi potrebami in drugih ranljivih ciljnih skupin
- Spodbujanje ukrepov aktivnega staranja

SWOT ANALIZA – Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti

Prednosti	• Obstoječe podporno okolje (Želva, Korak,...) • znanje in izkušnje • dobre prakse
Pomanjkljivosti	• Pomanjkanje druženja starejših znotraj vasi • pomanjkanje zasebnih storitev • kadrovska podhranjenost • premalo ozaveščenosti o osebah s posebnimi potrebami • prilagodljiva infrastruktura in storitve za osebe s posebnimi potrebami • javni prevoz in povezava z mestom
Priložnosti	• Digitalni detox • medgeneracijsko sodelovanje • mobilnost in javni prevoz
Nevarnosti	• Hitro starajoča se družba na območju LAS • stanovanjska problematika za mlade • digitalna zasvojenost

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe	Ukrepi, aktivnosti, pobude
• Digitalni detox mladih in digitalno usposabljanje starejših	• Izvajanje delavnic • prenos znanja starih veščin in etnološke dediščine
• Potreba po kadrih in izobraževanje za delo z ranljivimi skupinami (npr. pomoč na domu)	• Usposabljanje in omogočanje pridobivanja izkušenj • konkretno usmerjene delavnice za mlade, ki si želijo novih izkušenj in profesionalizacije ter pridobitev neformalnih kompetenc; izboljšanje oskrbe na domu; obogatitev programov (druženje,

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

	stik, ...)
Medgeneracijsko sodelovanje	- Izmenjava veščin med generacijami - izvajanje različnih (tematskih) delavnic - razvoj medgeneracijskih centrov
Mobilnost in javni prevoz	Razvoj bolj fleksibilnih oblik prevoza (npr. manjši kombi, hop-on, hop-off, ali na poziv)

PRILOGA: Fotografije plakatov in skupinskega dela

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

RAZVOJNI IZIVI	UKREPI, AKTIVNOSTI
ADALTE - digitalni detox mladosti - usposabljanje starih - potreba po kadrih, izobraževanje - Delo z različnimi skupinami (npr. pence na domu) - medgeneracijsko sodelovanje - mobilitet (javni prevoz) - podpora prenoči	- izboljšanje delovnih pogojev - prenos starih, etnološkega znanja - usposabljanje, pridobivanje izkušenj - konkretno določene delavnice (mlade, ki si želijo poklicnega uspeha) - izboljšanje uslovov med generacijami - izboljšanje (socialnih) delovnih pogojev (tematske delavnice) - razvoj medgeneracijskega sodelovanja - razvoj prostorskega zvezanosti (koncept)

PRILIKOVNOSTI	NEVARNOSTI
- izkoriščanje stranskih kmetijskih proizvodov - usklajevanje razvoja turizma skladno z menjenjem lokalnega prebivalstva - odnosi, ki temeljijo na zaupanju - profesionalizacija lokalnih ponudnikov in prebivalstva - dvig prepoznavnosti lokalnih produktov - prodaja po višji ceni z manjšimi stroški - povezovanje pridelovalcev - organiziran odkup pridelkov in izdelkov - razvoj prodaje na tržnici	- konflikti z lokalnimi prebivalstvi / prodajalci - klimate spreminjanje - prevelika področna razsežnost, prevelika razdalja - profesionalizacija v turizmu - nevarnost kmetijskih / kulturnih blaginj - splošna navedba - znanje

PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
- PODPORNO OKOLJE (ŽENJA, KOBAR...) - ZNANJE & IZKUŠNJE - Dobre PRAKSE	- manjšanje družinske strukture, zmanjšanje uspešnosti - KADROVSKA Pomanjkljivost - PREMALO OZAVEŠČENOSTI O OBLASTI S POSREDOVANJE POTREBAM - PRILAGODLJIVA INFRASTRUKTURA IN SERVIS ZA OSEBE S POSREDOVANJE POTREBAM - JAVNI PREVOZ Z MESTOM
PRILIKOVNOSTI	NEVARNOSTI
- DIGITALNI DETOX - MEĐUGENERACIJSKO SODELOVANJE - MOBILNOST (JAVNI PREVOZ)	- NEVARNOSTI - hitro staranje se družbe na domovino us - ODVISNOSTI DIGITALIZACIJE - STANOVANJSKA PROBLEMATIKA ZA MLADE

Produkti	Pomanjkljivosti
Poznavanje lokalne dediščine OKOLNOSTI - ZELO VITALNOST - IZDAJA OBLASTI SPOSOBNOSTI znanje, tradicija podeželja	CEPALIZACIJA SLABO INFRASTRUKTURA SLAB JAVNI PREVOZ STAROST NEUSKLAJEN RAZVOJ KLIMA KLIMA TURIZEM NA PODEŽELJU DIGITALNI DETOX DALEK NA NEPREHVALNOST (SPOSOBNOSTI NEPREHVALNOST) TURIZEM ohranjanje tradicije, kulturne dediščine, starih, tradicionalnih lokalnih sort (specif. obratovanje) ohranjanje (subsidiranje) - na polju povezovanje deležnikov zbuditi zanimanje za lokalne izdelke in pridelke razvoj pridelave - preprečevanje zaraščanja

IZIVI, POTREBE	UKREPI, PODBUDE
manjše količine, razpršenost (geogr. + kmetijska) ohranjanje ravnovesja (turizem lokalno prebivalstvo) prenova objektov kulturne dediščine infrastruktura in mobilnost ohranjanje tradicije, avtentičnosti z vidika znanja, avtentičnosti sort	poznavanje pridelovalcev - pridelovalcev (skupna blagovna znamka, organiziran odkup, skupna regionalna prodaja na tržnici) informiranje, izobraževanje spodbujanje podjetništva skozi inovacije (skupni kmet. proizvodi) preprečevanje razvoja turizma (OPN) finančno pridobivanje za obnovo financiranje obnove domačih ust javni prevoz (transitni) interpretacijski centri, digitalizacija

POBUDNOST	POVEROVANJE
(Javni, Turizem, Mediji) SAKROSKRBYA ODNOVA VASKIH JEDER UPAD KVALITETNIH VASKIH GOSILCEV POMANJKANJE SKUPNOSTI	ŽIVNOSTNO JEDRO (VIRNE USEBNE) SKUPNOST - mlade in starejše

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Prednosti

- odlična geografska lega
- obilne količine pridelav
- bogata kulturna dediščina in obilnica
- blazna klima, bogata s turizmom
- kmetijska proizvodnja s tradicionalnimi vrednotami
- razviti skrajni skrajni pogoji
- dobro delujoča podporni programi in sheme

Priložnosti

- promocija kmetijskih proizvodov in lokalnih izdelkov
- razvoj turizma in kmetijskega turizma
- razvijanje kmetijskega turizma in kmetijskega turizma
- razvoj podpornih programov za mlade kmetje
- razvoj programov podpornih programov in shem

Pomankljivosti

- razviti skrajni skrajni pogoji
- ni razviti programov in shem
- ni razviti programov in shem
- ni razviti programov in shem
- ni razviti programov in shem

Nevarnosti

- razvoj turizma in kmetijskega turizma
- razvoj turizma in kmetijskega turizma
- razvoj turizma in kmetijskega turizma
- razvoj turizma in kmetijskega turizma
- razvoj turizma in kmetijskega turizma

1. PODJETNOST, DOPOL. DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

* Rast in del mest
spodbujanje zaposlovanja
in ohranjanje del mest

* ↑ lokalna podjetništva
(+ biološki proizvodi)

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

